

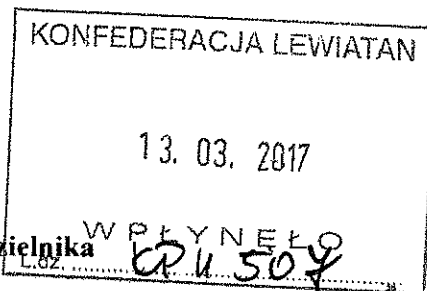
MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

PODSEKRETARZ STANU
Marcin Zieleniecki

DUS.I.5000.1.2017.PW

p. R. LISIĆ
do p. G. SACZEWSKI
p. J. PECINA

Warszawa, dnia 7 marca 2017 r.

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029), przesyłam w załączeniu projekt *ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych* wraz z uzasadnieniem oraz oceną skutków regulacji, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii.

Uprzejmie informuje, że projekt został przekazany także w wersji elektronicznej.

Z wyrazami szacunku

Otrzymują:

1. Pani Henryka Bochniarz – Prezydent Konfederacji Lewiatan
2. Pan Andrzej Malinowski – Prezydent Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej
3. Pan Marek Goliszewski – Prezes Związku Pracodawców Business Centre Club
4. Pan Jerzy Bartnik – Prezes Związku Rzemiosła Polskiego

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Art. 1. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442 oraz z 2016 r. poz. 1807, 1948 i 2255) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) „projekt” – działania inwestycyjne lub inwestycyjno-doradcze skierowane na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, o określonej przez płatnika składek wartości, prowadzone w ustalonych ramach czasowych, na podstawie zawartej z płatnikiem składek umowy o dofinansowanie;”;

2) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określa się corocznie kwotę wydatków na prewencję wypadkową, pokrywanych ze środków finansowych zgromadzonych w funduszu wypadkowym, w wysokości od 1,00% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczenia Społecznego na dany rok budżetowy.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4-6 w brzmieniu:

„4. Przy prowadzeniu działalności związanej z dofinansowaniem działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej prowadzonych przez płatników składek, Zakład, na podstawie zawartej umowy, przekazuje określone działania Centralnemu Instytutowi Ochrony Pracy – Państwowemu Instytutowi Badawczemu działającemu na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 1950 r. o utworzeniu Centralnego Instytutu Ochrony Pracy (Dz. U. poz. 139), zwanemu dalej „Instytutem”.

5. W umowie zawartej pomiędzy Zakładem a Instytutem, określa się w szczególności wysokość wynagrodzenia przysługującego za wszystkie działania prowadzone przez Instytut dotyczące jednego projektu, obejmujące:

- 1) ocenę merytoryczną wniosku o dofinansowanie,
- 2) kontrolę projektu w trakcie jego realizacji,
- 3) kontrolę projektu po jego zakończeniu,
- 4) kontrolę trwałości projektu

– uwzględniając, że maksymalna wysokość wynagrodzenia nie może przekroczyć 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w odrębnych przepisach, powiększonego o należny podatek od towarów i usług (VAT).

6. Zakład może kontrolować działania prowadzone przez Instytut w ramach realizacji umowy, o których mowa w ust. 5.”;

3) po art. 37 dodaje się art. 37a-37e w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. Wybór projektów przygotowanych przez płatników składek objętych dofinansowaniem działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1, zwanego dalej „dofinansowaniem”, następuje w drodze konkursu ogłaszanego przez Prezesa Zakładu.

2. Prezes Zakładu ogłasza konkurs raz w roku, z tym, że wyboru projektów objętych dofinansowaniem Zakład dokonuje nie później niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, w którym ma zostać udzielone dofinansowanie.

3. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się na stronie podmiotowej Zakładu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz udostępnia w centrali Zakładu oraz terenowych jednostkach organizacyjnych.

4. Termin składania wniosków określony w ogłoszeniu o konkursie nie może być krótszy niż miesiąc od dnia opublikowania tego ogłoszenia.

Art. 37b. 1. Maksymalna wysokość dofinansowania uzależniona jest od liczby osób, za które płatnik składek opłaca składki na ubezpieczenia społeczne na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

2. Udział procentowy wysokości dofinansowania w przypadku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne za:

- 1) od 1 do 9 osób – wynosi do 90% szacowanej wartości projektu;
- 2) od 10 do 49 osób – wynosi do 80% szacowanej wartości projektu;
- 3) od 50 do 249 osób – wynosi do 60% szacowanej wartości projektu;
- 4) od 250 osób – wynosi do 20% szacowanej wartości projektu.

3. Szacowaną wartość projektu określa płatnik składek we wniosku o dofinansowanie.

Art. 37c. 1. Prezes Zakładu, po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej Zakładu, ustala regulamin konkursu o dofinansowanie.

2. Regulamin konkursu określa w szczególności:

- 1) rodzaj obszarów technicznych podlegających dofinansowaniu;
- 2) termin, miejsce i formę składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 3) wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 4) wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 5) kryteria oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie;
- 6) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie;
- 7) maksymalną dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 8) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu;
- 9) sposób udzielania wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu.

3. Prezes Zakładu podaje do publicznej wiadomości, w szczególności przez zamieszczenie na stronie podmiotowej Zakładu w Biuletynie Informacji Publicznej, regulamin konkursu oraz jego zmiany, wraz z ich uzasadnieniem, oraz termin, od którego są stosowane.

Art. 37d. 1. W konkursie może brać udział płatnik składek, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne i nie zalega z ich opłacaniem;
- 2) nie zalega z opłacaniem podatków;
- 3) nie znajduje się w stanie upadłości, pod zarządem komisarzy, w toku likwidacji, postępowania upadłościowego lub postępowania układowego z wierzycielem.

2. Płatnik składek może ubiegać się o dofinansowanie więcej niż jeden raz, przy czym o kolejne dofinansowanie może ubiegać się po 3 latach od dnia wypłaty przez Zakład całości ostatniego dofinansowania.

3. Płatnik składek, który został zobowiązany do zwrotu przyznanego dofinansowania, nie ma możliwości ubiegania się o kolejne dofinansowanie w okresie 3 lat od dnia zwrotu dofinansowania.

Art. 37e. 1. Zakład dokonuje oceny formalnej wniosku o dofinansowanie, która obejmuje w szczególności ocenę spełnienia warunków, o których mowa w art. 37d oraz ocenę kompletności i prawidłowości złożonego wniosku.

2. W przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie zawiera braki formalne Zakład wzywa płatnika składek do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

3. W przypadku gdy braki formalne nie zostaną usunięte w terminie, o którym mowa w ust. 2, wniosek o dofinansowanie nie podlega rozpatrzeniu.

4. Zakład przekazuje wnioski o dofinansowanie spełniające wymagania formalne Instytutowi, który ocenia je merytorycznie.

5. Zakład przygotowuje listę rankingową wniosków o dofinansowanie, które uzyskały pozytywną ocenę merytoryczną.

6. Do rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996, 1579 i 2138).

7. Dofinansowanie wybranego w konkursie projektu następuje w drodze umowy o udzielenie dofinansowania zawartej między Zakładem a płatnikiem składek, którego wniosek uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną, w ramach posiadanych przez Zakład środków finansowych na realizację projektu.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZASTRZĘCZKA DYREKTORA
Departament

3. 09. 2017 r.

Uzasadnienie

Warunkami i ochroną pracy w Polsce zajmuje się wiele podmiotów, w tym przede wszystkim organy nadzoru nad warunkami pracy (Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Wyższy Urząd Górniczy, Urząd Dozoru Technicznego) oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy zwany dalej „Instytutem” w zakresie oceny warunków pracy i kryteriów osiągnięcia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a także Instytut Medycyny Pracy w zakresie rozpoznawania i rejestracji chorób zawodowych.

Ponadto na warunki bezpieczeństwa i higieny pracy w Polsce mają również wpływ działania – w węższych i specyficznych zakresach – Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, czy Inspekcja Transportu Drogowego.

Na poziomie lokalnym działają jednostki terenowe wymienionych instytucji oraz organy samorządowe. Integracja działań podejmowanych przez organy administracji państwowej, organy nadzoru nad warunkami pracy oraz partnerów społecznych, wykorzystująca ich potencjał organizacyjny, techniczny oraz wiedzę i doświadczenie ma wpływ na podniesienie celowości i skuteczności działań prewencyjnych.

Nieodzownym ogniwem warunkującym skuteczne zarządzanie bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy są także działania podejmowane przez pracodawców oraz aktywny udział pracowników angażowanych w zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa pracy, w tym w zakresie ograniczania ryzyka zawodowego. Dlatego też Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „Zakładem” od kilku lat prowadzi prewencję wypadkową, której celem jest zapobieganie wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą wypadkową”, do zadań Zakładu należy finansowanie działalności związanej z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, z uwzględnieniem zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej w aspekcie jej wpływu na powstawanie tych zdarzeń, w szczególności na dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.

Wysokość kwot przeznaczonych na dofinansowanie działalności związanej z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym systematycznie rośnie: z ok. 0,3 mln zł

w 2013 r. do 55,4 mln zł w 2016 r. Liczba projektów zrealizowanych w tych latach wzrosła z 7 w 2013 r. do 704 w 2016 r.

W latach 2013–2016 z dofinansowania projektów poprawiających warunki pracy i zwiększających bezpieczeństwo na konkretnych stanowiskach pracy skorzystało ponad 1 000 przedsiębiorstw. Każdy ze zrealizowanych projektów został oceniony pozytywnie pod kątem jego skuteczności i efektywności w zakresie ograniczania czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych występujących w środowisku pracy. W ciągu 4 lat ponad 15 tysięcy (15 307) pracowników zostało objętych programem prowadzącym do poprawy bezpieczeństwa na stanowisku pracy. Stanowią oni średnio 26% wszystkich pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach korzystających z dofinansowania Zakładu. W średnich przedsiębiorstwach pracownicy objęci programem stanowili ponad 27% wszystkich pracowników, w małych przedsiębiorstwach prawie 50%, natomiast w mikro przedsiębiorstwach ponad 67%.

Przepis art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy wypadkowej nie określa obecnie trybu wydatkowania środków finansowych na ten cel. Z uwagi na charakter środków przeznaczonych na dofinansowanie, tj. wydatkowanie środków publicznych i ich systematyczny wzrost, zasadne jest unormowanie trybu i zasad dofinansowania na poziomie aktu prawa powszechnie obowiązującego. Za wprowadzeniem tego rozwiązania, uwzględniając coraz wyższe kwoty przeznaczane na prewencję wypadkową, przemawia znajdujące uzasadnienie w normach konstytucyjnych dążenie do szczegółowej, pełnej regulacji w aktach prawa powszechnie obowiązującego zasad i trybu udzielania świadczeń ze środków publicznych.

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w swoim stanowisku w sprawie programów wspierania poprawy warunków pracy realizowanych przez Zakład w ramach funduszu prewencji wypadkowej, w tym dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek, pozytywnie oceniła realizowany przez Zakład program dofinansowania. Rada Ochrony Pracy uznała za celowe kontynuowanie przez Zakład działań związanych z prewencją wypadkową oraz utrzymanie finansowania tych działań, na poziomie przewidzianym w ustawie wypadkowej. Jednocześnie podkreśliła konieczność wysokiego poziomu kompetencji ekspertów oceniających merytorycznie wnioski płatników składek o dofinansowanie oraz oceniających zrealizowane projekty przez powierzenie tych zadań przez Zakład w ramach horyzontalnej współpracy publicznej, stosownie do zadania ustawowego nałożonego na zamawiającego, którego rezultat nie przypada wyłącznie zamawiającemu.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy wypadkowej, zwanej dalej „ustawą nowelizującą” proponuje się określenie:

1. kwoty wydatków na prewencję wypadkową w wysokości od 1% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) – (art. 1 pkt 2 projektu ustawy nowelizującej);
2. zasad konkursu o dofinansowanie dla płatnika składek działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej realizowanego przez Prezesa Zakładu (art. 1 pkt 3 projektu ustawy nowelizującej);
3. maksymalnej wysokości dofinansowania (art. 1 pkt 3 projektu ustawy nowelizującej);
4. zasad ustalania i ogłaszania regulaminu konkursu przez Prezesa Zakładu wraz z jego zakresem (art. 1 pkt 3 projektu ustawy nowelizującej);
5. warunków, które musi spełnić płatnik składek, by ubiegać się o dofinansowanie w ramach konkursu (art. 1 pkt 3 projektu ustawy nowelizującej);
6. zasad oceny wniosku przez Zakład (art.1 pkt 3 ustawy nowelizującej);
7. podmiotu wspomagającego Zakład w realizacji zadania dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek – Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (art. 1 pkt 2 projektu ustawy nowelizującej);
8. zasad współpracy pomiędzy Zakładem a Instytutem oraz zadań Instytutu w zakresie oceny merytorycznej wniosku, kontroli projektu w trakcie jego realizacji i po jego zakończeniu oraz kontroli trwałości projektu (art. 1 pkt 2 projektu ustawy nowelizującej).

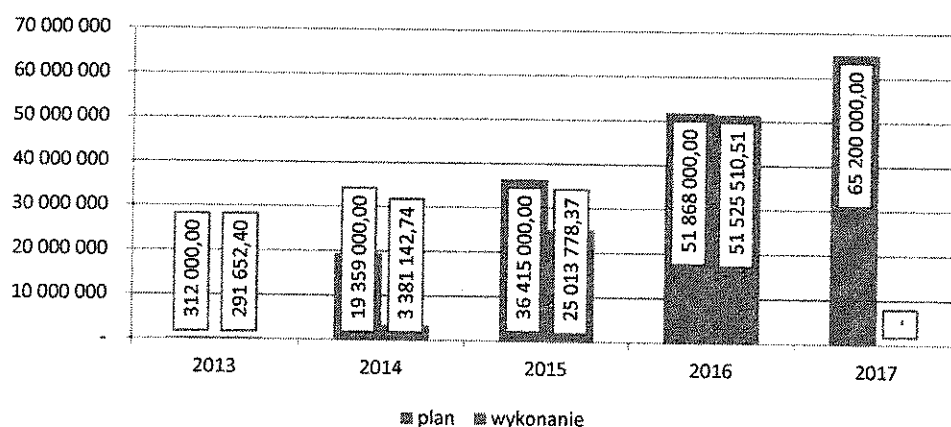
Realizacja przez Zakład Programu Dofinansowania Przedsiębiorstw, zwanego dalej „Programem”, dotyczącego dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek została oparta na następujących założeniach:

- jest to wsparcie celowe, nastawione na poprawę bezpieczeństwa w środowisku pracy,
- dofinansowanie jest inicjowane złożeniem wniosku przez płatnika składek,
- wysokość dofinansowania jest zróżnicowana, zarówno ze względu na podmiot ubiegający się o dofinansowanie, jak i przedmiot dofinansowania,
- wniosek ocenia ekspert z danej dziedziny, który kontroluje jego realizację oraz dokonuje odbioru końcowego,

- dofinansowanie jest realizowane na podstawie umowy zawartej przez Zakład z przedsiębiorcą, na ściśle określonych warunkach.

Ponadto przy opracowywaniu założeń do realizacji Programu, Zakład zobowiązany został do uwzględnienia źródła jego finansowania, tj. środki przeznaczone na dofinansowanie pochodzą z FUS i ich wydatkowanie podlega regulacjom określonym w ustawie o finansach publicznych¹, zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Przyznane środki są dedykowane i mogą być przeznaczone jedynie na realizację zaplanowanych przez wnioskodawców działań, które będą w sposób bezpośredni odnosić się do kwestii ograniczenia niekorzystnego oddziaływania określonych czynników ryzyka w miejscu pracy.

Wysokość kwot przeznaczonych na dofinansowanie oraz wykonanie w latach 2013 – 2017.

Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie Programem ze strony pracodawców i coraz większą liczbę wpływających wniosków o dofinansowanie, które, ze względu na ograniczoną corocznie pulę środków finansowych, nie mogą być zrealizowane w danym roku, proponuje się wprowadzenie konkursu, corocznie ogłaszanego przez Prezesa Zakładu. Wybór projektów przygotowanych przez płatników składek objętych dofinansowaniem dokonywany będzie nie później niż do 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, w którym ma zostać udzielone dofinansowanie.

Prezes Zakładu, po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej Zakładu ustali regulamin konkursu o dofinansowanie, który określi m.in: rodzaj obszarów technicznych, termin, miejsce i formę składania wniosków, wzór wniosku, wzór umowy, kryteria oceny merytorycznej wniosków,

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.)

kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów, sposób udzielania wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu. Prezes Zakładu podaje do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej Zakładu w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o konkursie oraz regulamin konkursu, jego zmiany wraz z ich uzasadnieniem oraz termin, do którego są stosowane.

Złożone wnioski podlegają ocenie formalnej przez Zakład a następnie ocenie merytorycznej przez eksperta z dziedziny, która ma być przedmiotem działań naprawczych i prewencyjnych przedstawionych we wniosku. Po dokonaniu oceny merytorycznej zostanie utworzona lista rankingowa pozytywnie zaopiniowanych wniosków. Dofinansowanie wybranego w konkursie projektu nastąpi w drodze umowy o udzielenie dofinansowania zawartej pomiędzy Zakładem a płatnikiem składek, w ramach posiadanych przez Zakład środków finansowych na realizację projektu.

Ponadto ekspert dokonuje kontroli w trakcie realizacji projektu objętego programem dofinansowania oraz kontroli projektu po jego zakończeniu, a także kontroli trwałości projektu. W konkursie o dofinansowanie może brać udział płatnik składek, który nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i podatków oraz nie znajduje się w stanie upadłości, pod zarządem komisarzy, w toku likwidacji, postępowania upadłościowego lub postępowania układowego z wierzycielem.

Płatnik składek może ubiegać się o dofinansowanie więcej niż jeden raz po upływie 3 lat od dnia wypłaty przez Zakład całości ostatniego dofinansowania.

W oparciu o zdobyte doświadczenie Zakładu w tym zakresie, należy wskazać, że przekazanie wniosków do oceny specjalistów posiadających niezbędną wiedzę jest konieczne ze względu na:

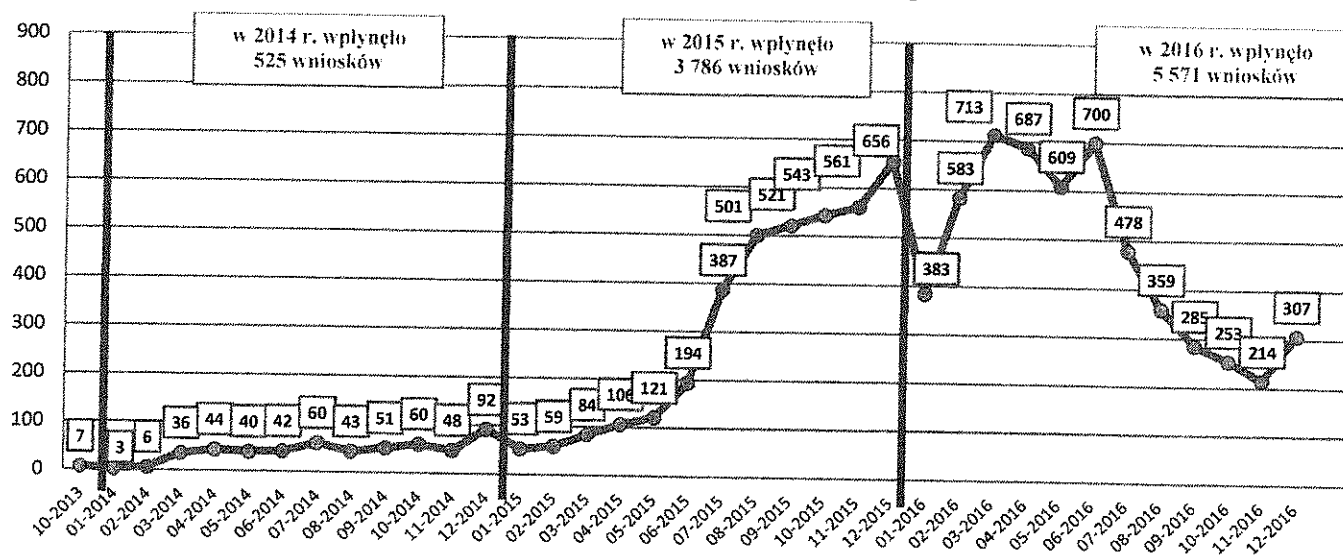
- specyfikę i charakter projektów, o których dofinansowanie ubiegają się płatnicy składek (Zakład nie dysponuje specjalistami, którzy mogliby ocenić zasadność dofinansowania działań przedstawionych w składanych wnioskach),
- eliminację wystąpienia ryzyka niecelowego i nieefektywnego wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania dotyczącego dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.

Kwestię tę podkreśla również Rada Ochrony Pracy, uznając za celowe zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji ekspertów oceniających merytorycznie wnioski płatników składek o dofinansowanie oraz oceniających zrealizowane projekty przez powierzenie tych zadań przez

Zakład w ramach horyzontalnej współpracy publicznej, stosownie do zadania ustawowego nałożonego na zamawiającego, którego rezultat nie przypada wyłącznie zamawiającemu.

Poziom złożoności składanych wniosków, jak również ich liczba uniemożliwiają prawidłową realizację dofinansowania bez wsparcia specjalistów – ekspertów z różnych dziedzin technicznych.

Liczba wniosków, które wpłynęły do Zakładu od 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.

W celu profesjonalnej obsługi składanych wniosków, w tym ich oceny i kontroli realizacji projektów objętych dofinansowaniem, pozyskiwani są specjaliści związani z odpowiednimi obszarami technicznymi, które dotyczą projektów opisanych w składanych wnioskach.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz zakres działania Instytutu, określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie nadania Centralnemu Instytutowi Ochrony Pracy statusu państwowego instytutu badawczego (Dz. U. poz. 1606) zasadnym wydaje się, aby zadanie związane z oceną merytoryczną wniosków o dofinansowanie oraz oceną realizacji projektów było realizowane przez Instytut.

Instytut posiada status Państwowego Instytutu Badawczego. Jest podmiotem, do którego zadań statutowych należą m.in. działania związane z szeroko rozumianą ochroną pracy, w tym prowadzenie prac naukowych i rozwojowych w zakresie bezpieczeństwa i ergonomii pracy oraz wdrażanie ich wyników do praktyki w celu ograniczenia przyczyn powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe, opracowywanie i opiniowanie standardów w zakresie ochrony pracy, opracowywanie analiz, ocen i ekspertyz.

Posiadane przez Instytut wieloletnie doświadczenie, kadra oraz zaplecze naukowe jest gwarancją wysokiej jakości przygotowywanych ocen wniosków i sprawozdań z realizacji projektów.

Jakość wydawanych opinii jest bardzo istotna, ze względu na to, że decyduje o przyznaniu konkretnych środków finansowych. Przy wydatkowaniu tych środków Zakład zobowiązany jest, na podstawie ustawy o finansach publicznych, do celowego i racjonalnego ich wydatkowania, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów. Współpraca z Instytutem zapewnia wysoką merytoryczną jakość ocen oraz eliminuje ryzyko niecelowego wydatkowania środków publicznych.

Należy bowiem przypomnieć, że 2013 r. to okres tworzenia Programu, przeprowadzenia pilotażu oraz korygowania Programu, na podstawie wniosków z niego wynikających, m.in. modyfikacji poziomu dofinansowania, który zróżnicowany jest ze względu na wielkość przedsiębiorstwa i rodzaj projektu. Dzięki współpracy z Państwową Inspekcją Pracy do Zakładu wpłynęło 7 wniosków o dofinansowanie, które uzyskały pozytywną opinię eksperta i zostały dofinansowane. W tym samym roku projekty te zostały odebrane.

Natomiast w 2014 r. do Zakładu wpłynęło 525 wniosków o dofinansowanie projektów. W większości przypadków wnioski te zawierały błędy formalne lub merytoryczne, które wymagały korekty. Ze względu na powtarzające się błędy popełniane przez wnioskodawców, Zakład opracował dodatkowe dokumenty objaśniające jak poprawnie przygotować wniosek. W rezultacie w 2014 r. udzielono wsparcia 57 przedsiębiorcom na łączną kwotę około 3,3 mln zł.

W 2015 r. Zakład rozpoczął wzmożoną akcję informacyjną na temat możliwości uzyskania wsparcia ze środków funduszu wypadkowego, która przybrała między innymi formę kampanii medialnej (emisja spotu „ZUS dla firm” w stacjach telewizyjnych TVP1, TVP2, TVP INFO, Polsat, TVN 24 – na przełomie czerwca i lipca), jak również Zakład uczestniczył w wielu konferencjach i spotkaniach z płatnikami składek. Akcja informacyjna zaowocowała zwiększoną liczbą wpływających wniosków o dofinansowanie projektów. W okresie pomiędzy styczniem a grudniem 2015 r. liczba wniosków wpływających od płatników składek w okresie miesiąca zwiększyła się ponad 10-krotnie.

Do 31 grudnia 2015 r. wpłynęło ponad 4 300 wniosków. Nadal wiele z nich zawierało błędy formalne oraz merytoryczne i wymagało korekty. Z 438 wnioskodawcami, których projekty uzyskały pozytywną ocenę eksperta zawarto umowy. Na dofinansowanie wydatkowano w 2015 r. ponad 25 mln zł.

Na poprawę jakości składanych wniosków wpływ miało kilka czynników:

- opracowanie i zamieszczenie na stronie internetowej Zakładu „Wyjaśnień dotyczących wniosku o dofinansowanie projektu”, które zawierały szczegółowe informacje nt. Programu dofinansowania, instrukcję wypełnienia wniosku, przykłady najczęściej zadawanych pytań i popełnianych błędów wraz z poprawnymi odpowiedziami,
- konsultacje telefoniczne udzielane wnioskodawcom bezpośrednio przez pracowników Departamentu Prewencji i Rehabilitacji Zakładu (ok. 90 połączeń telefonicznych dziennie),
- konsultacje mailowe,
- podniesienie u potencjalnych wnioskodawców poziomu wiedzy na temat istoty Programu oraz działań na jakie można uzyskać wsparcie finansowe,
- coraz bardziej świadome korzystanie przez pracodawców przy przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie z wiedzy pracowników służby bhp, z którymi konsultowali m.in. zakres projektów mających poprawić bezpieczeństwo na konkretnych stanowiskach pracy w prowadzonych przedsiębiorstwach.

W wyniku prowadzonej kampanii informacyjnej nt. Programu, zainteresowanie było tak duże, że liczba wniosków, które wpłynęły do Zakładu do 31 grudnia 2016 r. przekroczyła 9 000.

Ze względu na liczbę złożonych do Zakładu wniosków oraz wysokość kwoty przeznaczonej na dofinansowanie płatników składek w 2016 r. dofinansowano przede wszystkim realizację projektów w mikro i małych przedsiębiorstwach, których ostatnie, poprawne wersje wniosków wpłynęły do stycznia 2016 r. Podpisano 570 umów i wydatkowano na dofinansowanie w 2016 r. ponad 51 mln zł.

W ramach umów z Instytutem do oceny merytorycznej przekazanych było 2 478 wniosków, w tym:

- do I oceny 1 813 wniosków,
- do II oceny 568 wniosków,
- do III oceny 97 wnioski.

Oceny te miały różny status, część z nich otrzymała kwalifikację pozytywną, część negatywną a część zalecenia do modyfikacji, co oznacza, że wniosek wymagał korekty i ponownego przekazania do oceny eksperta.

Niezwykle ważną kwestią przy tak dynamicznie realizowanym Programie jest odpowiednia liczba ekspertów, którzy dokonują ocen wniosków, z podkreśleniem, że eksperci ci muszą posiadać kwalifikacje z wielu obszarów technicznych, zgodnie z działaniami, których wnioski dotyczą.

Łącznie Instytut w latach 2015-2016 dokonał ocen 1 526 projektów, które otrzymały kwalifikację pozytywną lub negatywną, z czego:

- w 2015 r. kwalifikację pozytywną otrzymało 628 projektów a negatywną 37,
- w 2016 r. kwalifikację pozytywną otrzymało 776 projektów a negatywną 85.

Dodatkowo do odbioru końcowego projektu zostało przekazanych blisko 900 projektów. Spiętrzenie prac i konieczność zagwarantowania adekwatnej do potrzeb liczby ekspertów, nastąpiło w miesiącach lipiec-sierpień 2016 r. (przeprowadzono 215 odbiorów projektów) oraz w okresie listopad-grudzień 2016 r. (odebrano 215 projektów).

Instytut wykonując zlecone zadania, realizował je terminowo (ocena wniosków zajmowała od 1 do 15 dni kalendarzowych, natomiast odbiór projektów od 4 do 24 dni kalendarzowych).

Przy tak rzetelnym i terminowym realizowaniu zleczanych zgodnie z umową zadań, Instytut udzielał dodatkowo odpowiedzi oraz konsultacji telefonicznych i mailowych w przypadku np. konieczności dokonania zmian w dofinansowywanym projekcie, które miały wpływ na osiągnięcie zamierzonych rezultatów lub pytań dotyczących wstępnej oceny kwalifikowalności zaplanowanych przez wnioskodawcę działań.

Zgodnie z projektowaną regulacją Zakład będzie zlecać wykonywanie określonych działań Instytutowi na podstawie zawartej umowy (art. 1 pkt 2 projektu ustawy nowelizującej). Wysokość stawki jednostkowej za wszystkie działania prowadzone przez Instytut dotyczące jednego projektu obejmujące: ocenę merytoryczną wniosku o dofinansowanie, kontrolę projektu w trakcie jego realizacji, kontrolę projektu po jego zakończeniu, kontrolę trwałości projektu będzie wynosić maksymalnie 200% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, powiększonej o należny podatek od towarów i usług VAT. Na mocy projektowanych przepisów Zakład będzie kontrolować działania prowadzone przez Instytut w ramach realizacji umowy.

Podsumowując, skala dofinansowania realizowanego przez Zakład (70,459 mln zł do rozdysponowania w 2017 r. na dofinansowanie, mając na względzie fakt, że kwota ta będzie rosła w latach następnych), liczba wniosków przekazywanych do oceny, liczba odbiorów projektów, wsparcie merytoryczne przy odpowiedziach udzielanych wnioskodawcom oraz źródło finansowania (FUS) przemawiają za tym, aby przepisy ustawowe szczegółowo określały sposób wyboru projektów oraz warunki dofinansowania a Instytut stanowił wsparcie dla Zakładu przy realizacji zadania dotyczącego dofinansowania działań płatników składek.

Proponuje się, by ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 2 projektu ustawy nowelizującej).

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204), projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Nazwa projektu

Ustawa o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Marcin Zieleniecki, podsekretarz stanu

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:

Mariusz Kubzdyl, dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych

Data sporządzenia

21 lutego 2017 r.

Źródło:

Nr w wykazie prac legislacyjnych

UD209

OCENA SKUTKÓW REGULACJI**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) prowadzi prewencję wypadkową, przez finansowanie działalności, której celem jest zapobieganie wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwanej dalej „ustawą wypadkową”, do zadań ZUS należy finansowanie działalności związanej z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, z uwzględnieniem zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej w aspekcie jej wpływu na powstawanie tych zdarzeń, w szczególności na dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek. Wysokość kwot przeznaczonych na dofinansowanie działalności związanej z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym systematycznie rośnie: z ok. 0,3 mln. zł w 2013 r. do 55,4 mln zł w 2016 r. Liczba projektów zrealizowanych w tych latach wzrosła z 7 w 2013 r. do 704 w 2016 r.

Ze względu na popularność dofinansowania i liczbę składanych wniosków, a przede wszystkim na rosnącą wysokość kwoty przeznaczonej na dofinansowanie niezbędne jest unormowanie na poziomie przepisów powszechnie obowiązujących zasad i trybu przyznawania dofinansowania, w tym wybór najlepszych projektów w ramach konkursu ogłaszanego przez Prezesa ZUS oraz wskazanie podmiotu współpracującego z ZUS przy realizacji tego zadania.

W latach 2013-2016 takim podmiotem był Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB), finansowany w ramach środków przeznaczonych na dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP w swoim stanowisku w sprawie programów wspierania poprawy warunków pracy realizowanych przez ZUS uznała za celowe kontynuowanie przez ZUS działań związanych z prewencją wypadkową oraz utrzymanie finansowania tych działań, na poziomie przewidzianym w ustawie wypadkowej i podkreśliła konieczność wysokiego poziomu kompetencji ekspertów oceniających merytorycznie wnioski płatników składek o dofinansowanie oraz oceniających zrealizowane projekty przez powierzenie tych zadań przez ZUS w ramach horyzontalnej współpracy publicznej.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz przedmiot działania CIOP-PIB, określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie nadania Centralnemu Instytutowi Ochrony Pracy statusu państwowego instytutu badawczego zasadnym wydaje się, aby zadanie związane z oceną merytoryczną wniosków o dofinansowanie oraz oceną realizacji projektów było realizowane przez CIOP-PIB. Posiadane przez CIOP-PIB wieloletnie doświadczenie, kadra oraz zaplecze naukowe jest gwarancją wysokiej jakości przygotowywanych ocen wniosków i sprawozdań z realizacji projektów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy o zmianie ustawy wypadkowej proponuje się określenie:

1. kwoty wydatków na prewencję wypadkową w wysokości od 1% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS);
2. zasad konkursu o dofinansowanie dla płatnika składek działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej realizowanego przez Prezesa ZUS;
3. maksymalnej wysokości dofinansowania;
4. zasad ustalania regulaminu konkursu o dofinansowanie przez Prezesa ZUS wraz z jego zakresem;
5. warunków, które musi spełnić płatnik składek, by ubiegać się o dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej w ramach konkursu;

6. zasad oceny wniosku przez ZUS oraz CIOP-PIB;
7. podmiotu wspomagającego ZUS w realizacji zadania dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek – tj. CIOP-PIB;
8. zasad współpracy pomiędzy ZUS a CIOP-PIB oraz zadań CIOP-PIB w zakresie oceny merytorycznej wniosku, kontroli projektu w trakcie jego realizacji i po jego zakończeniu oraz kontroli trwałości projektu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak podobnych rozwiązań.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ZUS	1	ZUS	Instytucja prowadząca prewencję wypadkową, finansująca działalność związaną z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym
Płatnicy składek	Ok. 300 tys. osób prawnych; ok. 630 tys. osób fizycznych płacących za siebie i innych	ZUS	Podmioty mogące ubiegać się o dofinansowanie projektów poprawiających warunki pracy i zwiększających bezpieczeństwo na konkretnych stanowiskach pracy
CIOP-PIB	1	ZUS	Podmiot wspomagający ZUS w realizacji zadania dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club;
- 8) Radzie Dialogu Społecznego.

Ponadto, o wyrażenie opinii do projektu zwrócono się do:

- 1) Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych;
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy;
- 3) Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 4) Wyższego Urzędu Górniczego;
- 5) Urzędu Dozoru Technicznego;
- 6) Zarządu Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													

Źródła finansowania
Zakładane rozwiązania nie powodują dodatkowych skutków finansowych. Wszystkie wydatki mieszczą się w ramach środków przeznaczonych na dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń
W ramach umów z CIOP-BIP do oceny merytorycznej przekazanych było dotychczas 2 478 wniosków. Niezwykle ważną kwestią w tych pracach jest adekwatna do potrzeb liczba ekspertów, którzy dokonują ocen wniosków, z podkreśleniem, że eksperci ci muszą posiadać kwalifikacje z wielu obszarów technicznych, zgodnie z działaniami, których wnioski dotyczą. Jednocześnie niezbędne jest zagwarantowanie standaryzacji eksperckiej oceny projektów przy jednoczesnym dostrzeganiu ich indywidualnej odrębności. CIOP-PIB wykonując dotychczas zleczone oceny wykazał się rzetelnym i terminowym realizowaniem zleczonych zadań.
Zgodnie z projektowaną regulacją ZUS będzie zlecać wykonywanie określonych zadań CIOP-BIP na podstawie zawartej umowy. Wysokość stawki jednostkowej za wszystkie działania prowadzone przez Instytut dotyczące jednego projektu obejmujące: ocenę merytoryczną wniosku o dofinansowanie, kontrolę projektu w trakcie jego realizacji, kontrolę projektu po jego zakończeniu, kontrolę trwałości projektu będzie wynosić maksymalnie 200% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, powiększonej o należny podatek od towarów i usług VAT. Działania prowadzone przez CIOP-PIB będą finansowane w ramach środków przeznaczonych na dofinansowanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.
ZUS będzie kontrolować działania prowadzone przez CIOP-BIP w ramach realizacji umowy.
Powyższe sprawia, że przyjęcie proponowanego rozwiązania nie spowoduje wzrostu kosztów oceny projektów, natomiast gwarantuje zachowanie wysokiego standardu i terminowego wykonania tych ocen oraz uproszczenie procedur.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa							

niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców	Podniesienie wiedzy przedsiębiorców o wymogach składanych projektów o dofinansowanie, zapewnienie ujednoliconych, na wysokim poziomie ocen tych projektów.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Unormowanie powinno wpłynąć na wiedzę przedsiębiorców o warunkach pracy i możliwościach ich poprawy, a w konsekwencji przyczynić się do poprawy warunków pracy, wzrostu wydajności pracy i konkurencyjności przedsiębiorstw oraz do wydłużenia aktywności zawodowej i poprawy jakości życia.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Uproszczenie procedur wyboru podmiotu oceniającego wnioski o dofinansowanie.

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiana nie ma wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak